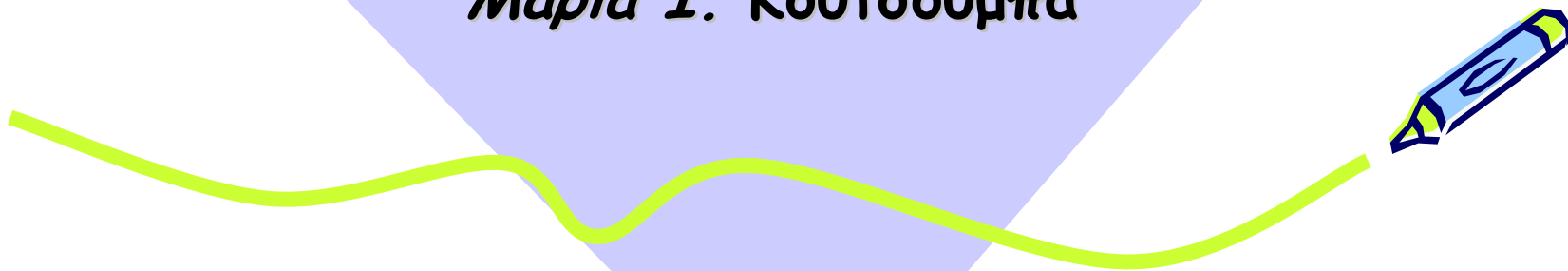

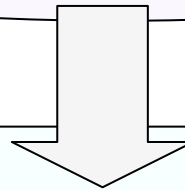
Μορφές Εκπόνησης Διπλωματικής Εργασίας

Μαρία Ι. Κουτσούμπα

Έστω λοιπόν ότι το αντικείμενο ενδιαφέροντος
είναι
«η τηλεδιάσκεψη».

Ας δούμε τι συνεπάγεται το κάθε
ερευνητικό ερώτημα που θέσαμε
πριν από λίγο...

Το πρώτο ερευνητικό ερώτημα που τέθηκε αφορούσε:
«Τι είναι η τηλεδιάσκεψη και πως πραγματοποιείται στο
πλαίσιο της εξΑΕ;»

Στην περίπτωση αυτή το ερευνητικό ερώτημα εστιάζεται
στην **περιγραφή**.

Το δεύτερο σχετιζόταν με το:
«Μπορούμε να προβλέψουμε την απόδοση ενός φοιτητή από
το βαθμό συμμετοχής και ενεργοποίησής του κατά την
διάρκεια της τηλεδιάσκεψης;»

Στην περίπτωση αυτή το ερευνητικό ερώτημα εστιάζεται
στην **πρόγνωση**.

Το τρίτο ήταν:

«Με ποια μέσα και ποιες τεχνικές μπορούμε να βελτιώσουμε το βαθμό αλληλεπίδρασης κατά τη διάρκεια μίας τηλεδιάσκεψης;»

Στην περίπτωση αυτή το ερευνητικό ερώτημα εστιάζεται στη **βελτίωση/ανάπτυξη**.

Το τέταρτο σχετιζόταν με το:

«Πως νοιώθουν οι εκπαιδευόμενοι κατά τη διάρκεια μιας τηλεδιάσκεψης και πως την αντιλαμβάνονται;»

Στην περίπτωση αυτή το ερευνητικό ερώτημα εστιάζεται στην **ερμηνεία**.

Το πέμπτο και τελευταίο ερώτημα αφορούσε:

«Ποια είναι η σχέση της αλληλεπίδρασης σε μία τηλεδιάσκεψη με την ικανοποίηση που λαμβάνουν οι φοιτητές από τη συμμετοχή τους σε αυτήν; Η ικανοποίηση αυξάνει όσο αυξάνει η αλληλεπίδραση;»

Στην περίπτωση αυτή το ερευνητικό ερώτημα εστιάζεται στην **εξήγηση**.

Η **ερμηνεία** αναφέρεται στην κατανόηση ενός φαινομένου, γεγονότος ή πράγματος, χωρίς να προσδιορίζονται αιτιοκρατικές σχέσεις.

Η **εξήγηση** αποτελεί την προσπάθεια προσδιορισμού κατά βάση σχέσεων αιτίας και αιτιατού.

Καταληκτικά...

Διαπιστώνουμε ότι τα προηγούμενα μπορούν να ταξινομηθούν σε πέντε βασικούς τύπους έρευνας στην εκπαίδευση:

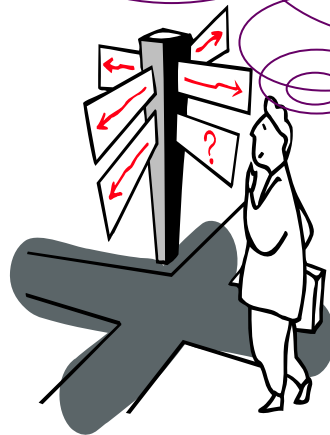
- Περιγραφή
- Πρόγνωση
- Βελτίωση/ανάπτυξη
 - Ερμηνεία
 - Εξήγηση

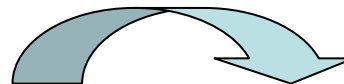
Τι πρέπει να σκεφτώ στη
συνέχεια;

Κάθε ερώτημα με ποια
στρατηγική θα το
απαντήσω;

Υπάρχουν 2 είδη στρατηγικής σύμφωνα με τον Robson (2007):

- **Η ευέλικτη στρατηγική:** όταν ξεκινά η έρευνα ο ερευνητής δεν έχει κατά νου μια συγκεκριμένη θεωρία, δεν γνωρίζει επακριβώς τον τρόπο που θα συλλέξει τα στοιχεία, ούτε τον τρόπο που θα τα μελετήσει. Ο σχεδιασμός συνεχώς διαμορφώνεται κατά τη διάρκεια της έρευνας.
- **Η μη ευέλικτη στρατηγική:** από την πρώτη στιγμή ο ερευνητής έχει μια θεωρία και θέλει να την επαληθεύσει ή να την απορρίψει, π.χ. μέσα από συγκεκριμένο πείραμα. Δεν μπορεί να αλλάξει κάτι κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Οι θεωρίες δημιουργούνται:

Εκ των υστέρων

Μια θεωρία μπορεί να δημιουργηθεί αφού πρώτα παρατηρηθεί ένα μεγάλο σύνολο δεδομένων.

Την διαδικασία αυτή ακολούθησαν πολλοί ανθρωπολόγοι που προσέγγισαν κοινωνίες εντελώς διαφορετικές από τις δικές τους και, στη συνέχεια, υιοθετήθηκε και από ερευνητές άλλων χώρων.

Με βάση αυτή την διαδικασία ελέγχουμε την αλήθεια ή την ισχύ της θεωρίας με βάση μεταγενέστερες έρευνες.

Εκ των προτέρων

Μια θεωρία μπορεί να δημιουργηθεί εκ των προτέρων.

Με βάση αυτή την διαδικασία ελέγχουμε την αλήθεια της θεωρίας διατυπώνοντας μια ή περισσότερες υποθέσεις που συνεπάγονται από αυτή και ερευνούμε αν επαληθεύονται στην πραγματικότητα.

- Η ευέλικτη στρατηγική συνδυάζεται συνήθως με ζητήματα ερμηνείας και με ποιοτικές μεθόδους έρευνας όπως:
 - Εθνογραφικές
 - Μελέτες περίπτωσης
 - Ιστορικές
 - Έρευνες δράσης κ.ά.

- Η μη ευέλικτη στρατηγική συνδυάζεται συνήθως με ζητήματα εξήγησης και με ποσοτικές μεθόδους έρευνας όπως:
 - Πείραμα
 - Έρευνα συσχέτισης
 - Μετα-ανάλυση κ.ά.

Θα μπορούσε κάποιος να παρουσιάσει συνοπτικά
τα προηγούμενα ως εξής:

Εξήγηση *Vs* Ερμηνεία

Ποσοτικές μέθοδοι *Vs* Ποιοτικές μέθοδοι

Αντικειμενική πραγματικότητα *Vs* Πραγματικότητα που κατασκευάζεται

Μελέτη συμπεριφορών *Vs* Μελέτη νοημάτων

Παραγωγικοί συλλογισμοί *Vs* Επαγωγικοί συλλογισμοί

Δύσκαμπτη δομή *Vs* Εύκαμπτη δομή

Σκοπός ο έλεγχος των θεωριών *Vs* Σκοπός η δημιουργία θεωριών
με εμπειρικά δεδομένα από τα εμπειρικά δεδομένα

Διατύπωση ερευνητικών *Vs* Διατύπωση ερευνητικών
υποθέσεων προβλημάτων ή ερωτημάτων

Η επιλογή εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τον ίδιο τον ερευνητή και τον τρόπο που αντιλαμβάνεται την πραγματικότητα!

Με άλλα λόγια, εξαρτάται από το αν ο ερευνητής θεωρεί

ότι η πραγματικότητα υφίσταται ανεξάρτητα από τα άτομα που την παρατηρούν

ή

ότι η γνώση που αποκτούμε για την πραγματικότητα πηγάζει από τις εμπειρίες μας.

Ερώτημα 1^ο:

Είναι απαραίτητο ένας ερευνητής
να χρησιμοποιήσει
μόνο ποιοτικές ή μόνο ποσοτικές μεθόδους;

ΌΧΙ!

Η σύγχρονη τάση οδηγεί στη συνδυασμένη
χρήση των μεθόδων...

Τριγωνοποίηση

«Η χρήση δύο ή περισσότερων μεθόδων συλλογής στοιχείων για τη μελέτη κάποιας πλευράς της ανθρώπινης συμπεριφοράς» (Cohen & Manion, 1997:231).

Πολύ-μεθοδική προσέγγιση μονο-μεθοδική προσέγγιση
με χρήση κανονιστικών ή ερμηνευτικών τεχνικών ή
συνδυασμού τους

Μεθοδική τριγωνοποίηση

Συνδυασμένα επίπεδα
τριγωνοποίησης
(ατομικό, ομαδικό, κοινωνικό)

Χρονική
Τοπική
Ερευνητική
Θεωρητική

Επιπλέον, Ερώτημα 2^ο:

Είναι απαραίτητο ένας ερευνητής για να αντλήσει τα δεδομένα του να χρησιμοποιήσει υποχρεωτικά εργαλεία όπως ερωτηματολόγιο, συνέντευξη, παρατήρηση κ.λπ.;

ΌΧΙ!

Μπορεί κάλλιστα να αντλήσει τα δεδομένα του μέσα από βιβλία και άρθρα (βιβλιογραφική και μόνο ανασκόπηση)

Για παράδειγμα,

το πρώτο ερευνητικό ερώτημα που αφορούσε:

«Τι είναι η τηλεδιάσκεψη και πως πραγματοποιείται στο πλαίσιο της εξΑΕ;»

Μπορεί να απαντηθεί μέσα από βιβλιογραφική και μόνο ανασκόπηση...

Επομένως...

Διαπιστώνουμε ότι μπορούμε να εκπονήσουμε μια διπλωματική εργασία που:

- Να στηρίζεται αποκλειστικά σε βιβλιογραφική ανασκόπηση
- Να στηρίζεται σε ποιοτική προσέγγιση
- Να στηρίζεται σε ποσοτική προσέγγιση
- Να στηρίζεται σε συνδυασμό των παραπάνω

Τι κάνω τελικά;

- ✓ Επιλέγω ένα πρόβλημα.
- ✓ Το ποιο πρόβλημα, είναι δική σας επιλογή.
- ✓ Ανάλογα με το πρόβλημα που θέσατε, επιλέγετε τη στρατηγική για το πως θα το προσεγγίσετε.
- ✓ Στη συνέχεια, καθορίζετε τις μεθόδους, τεχνικές και εργαλεία συλλογής των δεδομένων σας.
- ✓ Αφού τα συλλέξετε, θα πρέπει να τα επεξεργαστείτε κριτικά ώστε να καταλήξετε σε κάποια τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

Το τελευταίο συνιστά το πιο ουσιαστικό κομμάτι
κάθε διπλωματικής εργασίας.

Ένας καλός τρόπος για να αξιολογήσετε αν
πετύχατε τα παραπάνω, είναι να διατυπώσετε σε
μια παράγραφο την ουσία της εργασίας σας.

*Δύο είναι οι κρίσιμες ερωτήσεις στην
υποστήριξη της διπλωματικής σας εργασίας:*

- Ποιο είναι το ερευνητικό σας ερώτημα;*
- Ποια είναι η απάντηση στο ερώτημα αυτό;*

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γκέφου-Μαδιανού Δήμητρα, (επ.), (1998). *Ανθρωπολογική θεωρία και εθνογραφία: σύγχρονες τάσεις*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Cohen Louis & Manion Lawrence (1997). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, μτφ. Μητσοπούλου Χ. και Φιλοπούλου Μ., Αθήνα: Μεταίχμιο - Έκφραση.
- Λυδάκη Άννα, (2001). *Ποιοτικές μέθοδοι της κοινωνικής έρευνας*, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Πηγιάκη Πόπη, (1988). *Εθνογραφία. Η μελέτη της ανθρώπινης διάστασης στην κοινωνική και παιδαγωγική έρευνα*, Αθήνα: Γρηγόρης.
- Παρασκευόπουλος Ν. Ιωάννης (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*, Τόμος Α΄, Αθήνα: του ιδίου.
- Robson Colin (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές*, Καίτη Μιχαλοπούλου (επιστ. Επιμ.), Αθήνα: Gutenberg.